

Vlaams
Parlement

stuk **2366** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 17 januari 2014 (2013-2014)

Voorstel van resolutie

van de heren Jean-Jacques De Gucht, Jo De Ro, Peter Gysbrechts
en Bart Tommelein

betreffende het democratischer en transparanter maken
van de middelen die naar de instellingen
van de Vlaamse Gemeenschap vloeien
door de belastingbetaler inspraak te geven

TOELICHTING

Inleiding

Harvard-professor Joseph Nye noemt de verschuiving en verspreiding van macht naar niet-gouvernementele actoren en burgers een van de grootste evoluties die deze eeuw voor ons in petto heeft. Onze samenleving zal in de toekomst dan ook niet langer in de eerste plaats gestuurd worden door de overheid of verankerde belangengroepen, maar door de burger zelf. Dat moet toegejuicht worden. Er moet het geloof zijn dat de burger beslissingen neemt uit empathie, goede inborst, engagement. ‘De mensen’ zelf maken de samenleving. Het is de taak van onze overheid een kader te creëren dat ‘de mensen’ die mogelijkheid ook biedt.

Onze samenleving en democratie moet daarom evolueren naar een directe democratie. Een democratisch verkozen meerderheid mag en kan de mondige burger niet langer passief aan de kant laten staan. De burger eist inspraak, ook tijdens de bestuursperiode. De overheid hoort de burger die inspraak ook te geven. Inspraak over de kwestie waaraan de overheid belastinggeld spendeert, is daarbij een van de hoekstenen.

Uiteraard is dat geen absoluut gegeven. Een overheid handelt in het algemeen belang van de samenleving. Een overheid beslist hoeveel van haar inkomsten aan de verschillende beleidstaken wordt gespendeerd. Tegelijk moeten we echter geloven in het oordeelsvermogen van de burger. Inspraak over de kwestie wat er met een deel van zijn belastinggeld gebeurt moet en kan in onze hedendaagse samenleving, onder meer dankzij de huidige technologische mogelijkheden, een gangbare praktijk worden. Het Vlaamse cultuurbeleid is een beleidsdomein dat ertoe uitnodigt de stap naar die meer directe vorm van democratie te zetten.

Een transparante en democratische subsidiëring van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap

Momenteel beslist de Vlaamse Regering over het budget dat wordt toegekend aan het Vlaamse cultuurbeleid, en beslist zij erover welke financiële middelen worden toegekend aan de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Zo worden de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap binnen het Kunstendecreet van 2004, met name de Vlaamse Opera-Koninklijk Ballet van Vlaanderen, de Filharmonie, de Singel, het Vlaams Radio Koor en Orkest en de Ancienne Belgique gesubsidieerd. Het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen en het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen worden gesubsidieerd binnen het Cultureel-erfgoeddecreet.

De belastingbetaler moet voor een deel inspraak krijgen bij de beslissing naar welke van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap financiële middelen vloeien. De voordelen zijn immers legio. Die vorm van subsidiëring zal leiden tot een meer transparante en democratische verdeling van de middelen, wat zal leiden tot een versterking van het democratische draagvlak van de financiering van die instellingen. De overheid kan op die manier inspelen op wisselende verhoudingen inzake de voorkeuren van haar bevolking. En tot slot zorgt dat systeem ervoor dat die instellingen zelf naar de burger toe zullen moeten gaan: om de burger de eigen creaties te tonen, om de burger te betrekken, om cultuur uit te dragen.

Concrete uitwerking

De acht instellingen van de Vlaamse Gemeenschap worden voorgesteld op een digitaal platform, gecreëerd door het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. De Vlaamse belastingbetaler zal na registratie op dat digitale platform kunnen beslissen welke instelling(en) van de Vlaamse Gemeenschap zijn of haar voorkeur geniet(en). Het ‘aanvinken’ van verscheidene instellingen is dus een mogelijkheid. Dat is nadrukkelijk geen plicht, maar een recht van de belastingbetaler. Het is daarom noodzakelijk dat een minimumpercentage belastingbetalers hun voorkeur te kennen geeft om een representatieve verdeelsleutel te garanderen.

Dat betekent concreet dat de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap 95 procent van de structurele subsidies uitbetaald krijgen, terwijl de overige 5 procent herverdeeld wordt aan de hand van een verdeelsleutel die gebaseerd is op de anonieme verwerking van de digitaal doorgegeven voorkeur van de belastingbetaler.

Het blijft nadrukkelijk wel de Vlaamse overheid die in overgrote mate het bedrag bepaalt dat aan de instellingen wordt toegekend, maar 5 procent van de structurele subsidies ligt in handen van de belastingbetaler. Dat zal leiden tot een transparante en democratische manier om aan subsidiëring te doen. Een manier van subsidiëring die leidt tot een groter democratisch draagvlak, tot een cultuursector die naar de burger toe moet gaan.

Jean-Jacques DE GUCHT

Jo DE RO

Peter GYSBRECHTS

Bart TOMMELEIN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de noodzaak om te evolueren naar een meer directe vorm van democratie waarin de burger actieve inspraak heeft in de bestemming van het belastinggeld;
 - 2° de moderne technologische middelen die het mogelijk maken de burger nauwer te betrekken bij het overheidsbeleid;
 - 3° de behoefte aan een meer transparante en democratische vorm van subsidiëring, hetgeen automatisch zal leiden tot een groter democratisch draagvlak bij de bevolking;
 - 4° de behoefte aan een representatieve stem vanuit de samenleving;
 - 5° de wenselijkheid de overheid een zicht te bieden op de voorkeuren van de bevolking waardoor daar in de beleidsvoering rekening mee kan worden gehouden;
 - 6° de noodzaak de diversiteit binnen de culturele sector te garanderen;
 - 7° de wenselijkheid de Vlaamse kunst- en cultuurinstellingen naar de burger toe te laten gaan en de burger kennis te laten maken met hun culturele initiatieven;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° de subsidiëring van de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap te hervormen om te komen tot een meer transparante en democratische vorm van subsidiëring door de belastingbetaler inspraak te bieden in de subsidiëring van die instellingen;
 - 2° vijf procent van de structurele subsidies aan de instellingen van de Vlaamse Gemeenschap te laten afhangen van een verdeelsleutel op basis van de anonieme verwerking van de gegevens op grond van de digitaal doorgegeven voorkeur van de belastingbetaler;
 - 3° een ondergrens vast te leggen van het aantal belastingbetalers dat een voorkeur moet uiten, om de representativiteit van de verdeelsleutel te garanderen.

Jean-Jacques DE GUCHT

Jo DE RO

Peter GYSBRECHTS

Bart TOMMELEIN